

ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА ШАПАРЕНКА ПАВЛА ПИЛИПОВИЧА (1931-2008)

22 лютого 2008 року після тяжкої хвороби перестало битися серце Шапаренка Павла Пилиповича – доктора медичних наук, професора кафедри анатомії Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова.

Народився Павло Пилипович 10 вересня 1931 року в с. Кіндратівка Хотинського району Сумської області в сім'ї колгоспників, яка привчила його змалечку до шанобливого ставлення до батьків, вчителів і старших людей. В 1951 році закінчив на "відмінно" Сумську фельдшерську школу і без вступних іспитів був зарахований до Вінницького медичного інституту.

Студентські роки дали можливість в повній мірі розкритись здібностям і таланту Павла Шапаренка в навчанні, громадській роботі. Навчаючись на "відмінно", Павло Шапаренко обирався членом комітету комсомолу інституту, плідно працював у наукових студентських гуртках. Через захоплення дослідницькою роботою Павла Шапаренка залишили в аспірантурі при кафедрі нормальної анатомії після закінчення ним з відзнакою Вінницького медичного інституту (1957). Під керівництвом професора В.Г.Українського він виконав кандидатську дисертацію "Матеріали до анатомії плечового суглоба людини". З 1960 року Павло Пилипо-

вич – асистент кафедри анатомії, з 1980 – доцент, а з 1990 по 2007 р. – завідувач.

Як досвідчений організатор навчально-виховного процесу П.П.Шапаренко працював заступником декана медичного та педіатричного факультетів, керівником великої партійної організації медичного інституту. З його ініціативи у медінституті була увічнена пам'ять випускників, викладачів, студентів, які загинули під час Великої Вітчизняної війни. На їх честь побудовано обеліск Слави, а площа біля обеліска стала місцем проведення університетських урочистостей.

Успішно поєднуючи навчально-методичну, виховну та науково-дослідну роботу, П.П.Шапаренко 1990 року захищає докторську дисертацію "Закономірності пропорційного формоутворення частин тіла людини в постнатальному онтогенезі". Згодом йому присвоєно вчене звання професора. На кафедрі, якою керував професор П.П.Шапаренко, сформувався дружний колектив. З семи підготовлених ним кандидатів наук шість працюють на кафедрі анатомії. Під його керівництвом виконано три докторських дисертації. Він спрямував зусилля викладачів кафедри на вивчення студентами клінічних аспектів анатомії. Це дає можливість студентам

глибше засвоювати особливості будови органів та систем на доклінічному етапі навчання. Павлу Пилиповичу була притаманна постійна турбота про зразкове методичне забезпечення навчального процесу. Він – автор двотомного підручника з анатомії людини, першого після 20-х років минулого століття українською мовою підручника для студентів вищих медичних навчальних закладів.

Широкий кругозір, різнобічна ерудиція професора П.П.Шапаренка, тісне співробітництво з представниками інших напрямків морфологічних досліджень стали підґрунтям створення ним нового наукового напрямку – вивчення закономірностей сомато- і органогенезу людини в процесі її розвитку. Ним і групою його учнів проведено дослідження антропологічного статусу і фізичного розвитку людей різних вікових груп Подільського етнотериторіального регіону України. Науковий напрямок кафедри підтримується Європейською асоціацією антропологів.

П.П.Шапаренко – фундатор оригінальних наукових досліджень: "Спіралеподібної будови м'язової системи", "Єдиної біомеханічної моделі кінцівок людини і хребетних тварин", "Принципу пропорційності в сомато- і органогенезі". Його перу належить понад 200 наукових праць, зокрема 4 монографії, 10 методичних посібників.

Професор П.П.Шапаренко був енергійною і

цілеспрямованою людиною, пропагандистом здорового способу життя, дбайливим керівником, поза увагою якого не залишався жодний студент, що навчався на кафедрі. Йому, як наставнику, щиро вдячні молоді викладачі за постійну турботу про підвищення викладацької майстерності і наукове вдосконалення. Були звичними для викладачів і студентів регулярні відвідування П.П.Шапаренком всіх академічних груп під час практичних занять і його відверті бесіди зі студентами. Порядність, вимогливість і працьовитість, чуйність, співучасть і доброта, доброзичливе ставлення до студентів, викладачів та колег університету забезпечили йому високий авторитет. З таким керівником приємно було працювати.

Як досвідченого анатома П.П.Шапаренка обрано до складу координаційної ради Міжнародної асоціації морфологів країн СНД. Наказом МОЗ України з 1997 року Павла Пилиповича призначено відповідальним секретарем наглядової ради Національного музею-садиби М.І.Пирогова. Його обрали академіком Міжнародної академії інтегративної антропології, головою обласного товариства морфологів, членом редколегії наукового журналу "Вісник морфології".

Колектив університету сумує та висловлює щире співчуття сім'ї покійного.

В.М.Мороз, ректор Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова, член-кореспондент АМН України;
Ю.Б.Чайковський, президент Наукового товариства АГЕТ України, член-кореспондент АМН України;
Ю.Й.Гумінський, перший проректор Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова, завідувач кафедри анатомії людини, професор;
Г.Я.Костюк, завідувач кафедри топографічної анатомії та оперативної хірургії Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова, професор